

บทที่ 3

วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม วิธีวิทยาการวิจัยที่กำหนดไว้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อมุ่งพิสูจน์ประเด็นตามกรอบแนวคิดและสมมุติฐานการวิจัย เพื่อตอบ โจทย์วิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยกำหนดประเภทการวิจัย ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth interview) และการมีส่วนร่วม ออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, CO - Design) และเมื่อได้คำตอบจากผลของการวิเคราะห์ ข้อมูลแล้วจะทำการรับฟังความคิดเห็นของประชากรที่เกี่ยวข้อง (Hearing) เพื่อรับฟังการวิพากษ์ และข้อเสนอแนะที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขข้อค้นพบที่เป็นร่างรูปแบบองค์กรคุ้มครองสิ่งแวดล้อม วิธีวิทยาการวิจัยเหล่านี้มีรายละเอียดและเหตุผลของการนำมาใช้ในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research)

การวิจัยเอกสารเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ ทฤษฎี แนวคิด และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ การจัดการสิ่งแวดล้อม องค์กร และกฎหมายต่างประเทศและของประเทศไทย รวมทั้งรูปแบบองค์กรต่างประเทศที่มีการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่น เพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นที่เป็นคำตอบของการวิจัย นี้

1.1 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

- 1) แนวคิดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
- 2) แนวคิดการจัดการสิ่งแวดล้อม
- 3) แนวคิดจริยธรรมทางสิ่งแวดล้อมแบบใหม่
- 4) ทฤษฎีสีทธิในสิ่งแวดล้อม
- 5) ทฤษฎีองค์กร
- 6) หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

7) หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.2 นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

- 1) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2) แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
- 3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 4) แผนพัฒนาจังหวัดชลบุรี
- 5) การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก

1.3 องค์กรด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

- 1) องค์กรภาครัฐ
 - (1) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - (2) กระทรวงอุตสาหกรรม
 - (3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) องค์กรประชาชนและองค์กรเอกชน
 - (1) อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.)
 - (2) อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)

1.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1) กฎหมายที่กำหนดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบด้วย

- (1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- (2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534

2) กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำหนดการกระจายอำนาจ 6 ฉบับ ประกอบด้วย

(1) พระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

- (2) พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540
- (3) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496
- (4) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537
- (5) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542
- (6) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

3) กฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดการสิ่งแวดล้อมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

(1) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

(2) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

(3) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

(4) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

(5) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

(6) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

(7) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456

4) กฎหมายต่างประเทศ และระหว่างประเทศ

(1) Resource Management Act พระราชบัญญัติการจัดการทรัพยากร เริ่มบังคับใช้ในปี 1991 ของราชอาณาจักรนิวซีแลนด์

(2) Rio Declaration on Environment and Development, 1992

การวิจัยเอกสารที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อมุ่งหาคำตอบของการศึกษาและวิจัยที่สำคัญ 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติการกิจด้านการพิจารณาคำสั่งทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการจัดการมลพิษ

ประเด็นที่ 2 โครงสร้างและรูปแบบการมีส่วนร่วม ของภาคประชาชนในรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่ 3 แนวทางการบูรณาการนำรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่น เพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มาใช้ในการพิจารณาการดำเนินการร่วมกับการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น เอกสารที่จะนำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบข้างต้น จึงแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) เอกสารประเภทกฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วม

เอกสารประเภทกฎหมายและกฎ (พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ กระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไปโดยไม่มุ่งหมายให้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ) ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจการปกครอง การมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนที่มีสิทธิในพื้นที่

2) เอกสารประเภทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอื่น ๆ ทั้งของไทยและของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์โดยตรงระหว่างผู้วิจัยกับประชากรสัมภาษณ์ ตามประเด็นสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

ประชากรสัมภาษณ์ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม รวมประชากรสัมภาษณ์เชิงลึก 14 คน ดังนี้

- 1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบในจังหวัดชลบุรี จำนวน 3 คน
- 2) ผู้แทนฝ่ายนิติบัญญัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 3 คน
- 3) นักวิชาการสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 คน
- 4) อุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี จำนวน 1 คน
- 5) หัวหน้าส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชลบุรี จำนวน 3 คน
- 6) ผู้นำชุมชน และองค์กรพัฒนาเอกชน จำนวน 3 คน

โดยกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดทำรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ดังนี้

ประเด็นสัมภาษณ์

- 1) แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
- 2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในชุมชน
- 3) สภาพการณ์แห่งปัญหาและผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) นโยบายและผลกระทบจากการพัฒนาของประเทศต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
- 5) บทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนท้องถิ่น

6) โครงสร้าง องค์ประกอบ ขอบเขตแห่งสิทธิและหน้าที่ในการจัดการเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบที่มีผลผูกพันทางกฎหมายขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

7) รูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่น และขอบเขตแห่งสิทธิและหน้าที่ในการจัดการเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่มีกฎหมายรองรับ

8) แนวทางการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดยองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

3. การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design)

การมีส่วนร่วมออกแบบ- ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) เป็นการวิจัยวิธีใหม่ ซึ่งมาจากแนวคิดว่าการวิจัยที่มุ่งถึงการสร้างรูปแบบในการดำเนินการในเรื่องใดก็ตาม คำตอบที่จะได้มานั้นจำเป็นที่จะต้องให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงในสถานะของการปฏิบัติตามรูปแบบที่เป็นคำตอบหรือเป็นผู้ทำหน้าที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นให้เกิดการปฏิบัติตาม ได้มีส่วนในการจัดทำรูปแบบนั้นด้วยทั้งนี้เพราะลำพังจากการวิจัย จะได้คำตอบที่นำมาจัดทำเป็นรูปแบบนั้นจะมาจากกรณีวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย ซึ่งอาจส่งผลทำให้เป็นคำตอบที่ไม่สามารถตอบสนองตามความต้องการและความเป็นจริงของผู้มีส่วนได้เสียได้ ดังนั้นการใช้วิธีการให้ผู้มีส่วนได้เสียร่วมออกแบบคำตอบก็จะทำให้เป็นงานวิจัยที่สามารถจัดทำรูปแบบที่เหมาะสมได้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้มีส่วนได้เสียจะร่วมกันสร้างรูปแบบของคำตอบตามประสบการณ์ ตามปัญหาที่มี และตามความต้องการของพวกเขา

ดังนั้น การสร้างรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) มาใช้ โดยมีกระบวนการดำเนินการดังนี้

1) ประชากรร่วมออกแบบ

ประชากรร่วมออกแบบ คือ กลุ่มประชากรและผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) โดยตรงต่อผลของการจัดทำรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม จำนวนทั้งสิ้น 25 คน แยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเฉพาะ กับ กลุ่มผสม

กลุ่มเฉพาะ คือกลุ่มที่มีส่วนได้เสียเฉพาะตามประเภทอาชีพ แยกเป็น 5 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด นายกเมืองพัทยา จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย นายอำเภอ ท้องถิ่นอำเภอ อุสาหกรรมจังหวัด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้นำชุมชน ภาคเอกชน เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม. อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก จำนวน 5 คน)

กลุ่มที่ 4 กลุ่มนักวิชาการและ องค์กรพัฒนาเอกชน จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 5 กลุ่มข้าราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน

ผู้มีส่วนได้เสียทั้ง 5 กลุ่มนี้ จัดเป็นกลุ่มประชากรเฉพาะที่เป็นชุดแรกของการทำ Co-Design

กลุ่มผสม คือ กลุ่มที่มาจากการให้ประชากรกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มมารวมกันเป็นกลุ่มผสม ซึ่งมี 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มเจ้าหน้าที่ด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มผู้นำชุมชนและผู้ปกครองท้องที่ กลุ่มภาคธุรกิจเอกชน และกลุ่มนักวิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)

เหตุผลของการจัดให้มีกลุ่มประชากรแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเฉพาะ และ กลุ่มผสม ก็เพราะในแต่ละกลุ่มประชากรเฉพาะนั้นย่อมมีประสบการณ์ และมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่โดยตรงที่มีความคิดเห็นในกลุ่มเฉพาะของตนไม่ต่างกัน ดังนั้น ความคิดเห็นในโจทย์ปัญหาการวิจัยจึงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนกลุ่มประชากรผสมนั้นเป็นประชากรที่มาจากกลุ่มเฉพาะซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อได้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในกลุ่มจึงเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ต่อกันทำให้คำตอบที่ได้มาภายใต้ประเด็นเดียวกันกับกลุ่มเฉพาะจึงอาจเหมือนกัน หรือแตกต่างจากกลุ่มประชากรเฉพาะ

จากการดำเนินการด้วยวิธีการมีส่วนร่วมออกแบบ Model ของประชากรผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวจะทำให้ได้คำตอบ ที่เป็นของกลุ่มเฉพาะ 5 รูปแบบ และที่เป็นของกลุ่มผสม 5 รูปแบบ

2) ขั้นตอนการดำเนินการ มีดังนี้

(1) ขึ้นเตรียมการ

ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมด้วยการเตรียมผู้ช่วยวิจัยเพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวก และจดคำตอบที่เป็นข้อสรุปของแต่ละกลุ่ม กำหนดประชากรผู้มีส่วนได้เสียกับการจัดทำรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม แล้วมีหนังสือเชิญกลุ่มประชากรให้เข้าร่วมสร้างรูปแบบการจัดทำรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมดังกล่าว โดยจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการร่วมออกแบบรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมของทุกกลุ่ม ประกอบด้วยกระดาษพร้อมปากกาเขียนคำตอบ

(1.1) ขั้นตอนการ ดำเนินการ การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงเช้า เป็นช่วงของการมีส่วนร่วมออกแบบของกลุ่มประชากรเฉพาะ 5 กลุ่ม

ช่วงบ่าย เป็นช่วงของการมีส่วนร่วมออกแบบของกลุ่มประชากรผสม 5 กลุ่ม

โดยทั้ง 2 ช่วง แม้กลุ่มประชากรจะแตกต่างกัน แต่ก็ใช้ประเด็นหรือหัวข้อ ในการออกแบบเหมือนกัน ซึ่งการดำเนินการทั้ง 2 ช่วงดังกล่าวจะมีการเลือกประธานกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่นำเสนอคำตอบของกลุ่มต่อที่ประชุม โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดหัวข้อเป็นประเด็นไว้ให้กลุ่มประชากรที่กำหนด ใช้เป็นประเด็นในการร่วมกันออกแบบ

ขั้นตอนที่ 2 ให้กลุ่มประชากรเฉพาะทั้ง 5 กลุ่ม แยกกันดำเนินการออกแบบ ร่วมกันในแต่ละกลุ่ม เลือกผู้แทนกลุ่มทำหน้าที่เป็นประธานเพื่อนำเสนอข้อคำตอบของกลุ่ม และ ดำเนินการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาข้อยุติเป็นคำตอบของกลุ่มในแต่ละประเด็นตาม หัวข้อที่กำหนดไว้ โดยมีผู้ช่วยวิจัยที่อยู่ประจำแต่ละกลุ่มอำนวยความสะดวกในการจดเนื้อความ ตามที่แต่ละกลุ่มร่วมกันออกแบบเป็นคำตอบร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มประชากรเฉพาะ ดำเนินการนำเสนอในการ จัดทำรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม พร้อมความคิดเห็นของกลุ่มคนต่อ ที่ประชุมทั้งหมด

ขั้นตอนที่ 1-3 ปกติจะดำเนินการในช่วงเวลาเช้า โดยจะใช้เวลาดำเนินการ ประมาณ 2 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยจัดกลุ่มประชากรใหม่ โดยจัดประชากรมาจากตัวแทนของ ประชากรกลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มมารวมกันเป็นกลุ่มประชากรผสม 5 กลุ่ม แล้วดำเนินการ เช่นเดียวกันกับขั้นตอนที่ 1-3 ข้างต้น ซึ่งจะใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 ชั่วโมง ส่วนช่วงเวลา ดำเนินการก็จะเป็นช่วงเวลาบ่ายในวันเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความต่อเนื่องในเนื้อหาและความคิด จากนั้นผู้แทนแต่ละกลุ่มประชากรผสม จะได้นำเสนอรูปแบบพร้อมความคิดเห็นของกลุ่มคนต่อที่ ประชุมทั้งหมด เช่นเดียวกับช่วงเวลาเช้า

ประชากรผู้ร่วมออกแบบจะเห็นความเหมือน และความแตกต่างพร้อมเหตุผล ความคิดของรูปแบบที่แต่ละกลุ่มจัดสร้างขึ้น มา ซึ่งเป็นคำตอบที่ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบ และเป็นข้อมูลสำหรับสร้างรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

อนึ่ง ในการจัดทำ Co-Design นั้น ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์มาจัดทำเป็นร่าง รูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ไว้ก่อนแล้ว จากนั้นจึงนำประเด็นในร่าง รูปแบบดังกล่าวเสนอต่อกลุ่มประชากรเฉพาะและกลุ่มประชากรผสมทุกกลุ่ม เพื่อให้ใช้เป็นข้อมูล

ในการร่วมกันออกแบบในแต่ละกลุ่ม ซึ่งคำตอบที่ได้จะเป็นคำตอบของกลุ่มประชากรเฉพาะ 5 กลุ่ม 5 คำตอบ และจากประชากรกลุ่มผสม 5 กลุ่ม 5 คำตอบ รวมเป็น 10 คำตอบ ซึ่งผู้วิจัยจะได้ใช้ในการวิเคราะห์ในลักษณะของการเปรียบเทียบคำตอบของทั้งกลุ่มเฉพาะและกลุ่มผสมต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมโดยวิธีวิทยาการวิจัยที่ได้กล่าวไว้แล้วนั้นมาทำการวิเคราะห์โดย แยกการวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้จากการนำข้อมูลการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ที่เป็น แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ กฎหมาย และรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ของต่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นประเด็นปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัดของการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น และองค์กรในปัจจุบัน และเพื่อให้ได้โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม กับ ขอบเขตแห่งอำนาจและหน้าที่ขององค์กรเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดทำรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์ร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารจนทำให้ได้ร่างรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม แล้วนำไปสู่การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ- ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) จนได้คำตอบมา

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการนำเอาคำตอบที่ได้จากการทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ- ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) มาวิเคราะห์ร่วมกับร่างรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม จะทำให้ได้คำตอบของรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

5. การจัดทำรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

การวิจัยได้กำหนดเป้าหมายไว้ คือ การสร้างรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยครอบคลุมในประเด็นหลักการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กฎหมายที่บังคับใช้ การนำเอาผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ มาวิเคราะห์เป็นองค์รวมร่วมกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และข้อมูลจากการจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ- ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) เพื่อสร้างรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย กล่าวโดยสรุปได้ว่า ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมตามวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการมีส่วนร่วมออกแบบนั้น ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับจัดทำรูปแบบองค์กร ประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

6. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

เมื่อผู้วิจัยได้คำตอบการวิจัยโดยมีรูปแบบองค์กร ประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่เป็นต้นแบบแล้ว เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า รูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมนั้น สามารถที่จะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้ จริงจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงจะใช้วิธีการสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing) จากประชากรที่มีความเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น ประกอบด้วย บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับองค์กร และการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น โดยผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลจากการวิจัย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้วิพากษ์ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปใช้ในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เป็นรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่จะนำไปสู่การพัฒนาให้องค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือกฎหมายที่มีความเหมาะสมในการบังคับใช้ เป็นประโยชน์ต่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น